పనిపిల్ల

నేనీ యింట్లో చేరి యివాల్టికి రెండు సంవత్సరాలయింది. ఈ యింట్లో నేను కసువు వూడుస్తున్నాను; అంట్లు తోముతున్నాను. తీరిక సమయాల్లో పిల్లలను యెత్తుకుని ఆడిస్తున్నాను. నీళ్ళుకాయటం, మొదలైనవన్నీ నేనే చేస్తున్నాను. మా యజమానురాలు పనిమీద ఉంటే కూరలు మొదలైనవన్నీ నేనే కోస్తూంటాను. నిజం చెప్పాలంటే ఈ యింట్లో నేను చెయ్యని పని అంటూ లేదు.

నేను పని బాగా చెయ్యగలిగిందాన్నే. ఏదన్నా ఎక్కువ పని చెప్పినా, "మొదట్లో ఈపని మనం అనుకోలేదు" అని అనేదాన్ని కాదు; అనుకునే దాన్నికూడా కాదు. మిగిలిన పనులు చేసినట్లే చేసేదాన్ని. నాకు ఈ పనులన్నీ చేసి, బట్టలు ఉతికినందుకు ప్రొద్దున అన్నంపెట్టి ఎనిమిది రూపాయలు యిచ్చేవాళ్ళు. సరిగ్గా నేను పనిలోకి ప్రొద్దున్నే ఏడు గంటలకల్లా వెళ్ళేదాన్ని. పనిపాటలు అన్నీ పూర్తిఅయింతర్వాత పిల్లల్ని యెత్తుకు తిప్పేదాన్ని. పదిగంటలకు అయ్య భోజనంచేసి, ఆఫీసుకు వెళ్ళేవారు. పిల్లలందరూ అదేటైమ్‌కు భోజనాలు చేసుకుని స్కూళ్ళకు వెళ్ళేవాళ్ళు. ఇంక చంటి పిల్లలు యిద్దరు మిగిలేవాళ్ళు. అయ్యవెళ్ళినతర్వాత నేనే చంటిపిల్లలను యిద్దర్నీ పెట్టుకు కూచుంటే అమ్మఅప్పుడు స్నానం చేసి, ఉతికిన బట్టలు కట్టుకుని భోజనానికి కూర్చునేది. ఆమె భోజనం ముగించివచ్చి నన్ను అన్నం తినమనే వరకూ, రోజూ పదిగంట లయ్యేది. నాకు మొదట్లో కష్టం అనిపించేది కాదు. కాకపోతే తొమ్మిదిగంట లయ్యేం దగ్గర నుంచి ఆకలయ్యేది. అయితేనేం? ఆకలి అవగానే యేదో వొకటి తినాలనిపించేది కాదు. ఆకలి అయితే అవుతుంది అంతే. అది యెప్పుడూ అవుతూనే ఉంటుంది. కాకపోతే కాళ్ళు ముడుచుకొని కూర్చుంటే సరిపోయేది.

నా కళ్ళముందు నాకు ఆకలి అయ్యేటప్పుడు వాళ్ళు చిరుతిండ్లు తింటున్నా, నాకు తినాలనిపించేది కాదు. కానీ కాలం గడచినకొద్దీ నా బుద్ధి మారింది. వాళ్ళు తిన్నప్పుడల్లా నాకూ తినబుద్ధి అయ్యేది. ఈ మార్పుకు కారణం ఏమిటో, ఎందుకొచ్చిందో! నేను చెప్పలేను.

నేను ఈ యింట్లో పని చేసుకుని నాయింటికి వెళ్ళేప్పటికి,

ఎప్పుడూ రాత్రి ఎనిమిది గంటలకు తక్కువ అయ్యేది కాదు. నేను వెళ్ళేటప్పటికి మా అమ్మ యింకా వచ్చేది కాదు. మా అమ్మ వొక పెద్ద యింట్లో పనిచేస్తూ వుండేది. రాత్రుళ్ళు వాళ్ళు అన్నాలు పూర్తి అయ్యేటప్పటికి యేపది గంటలో అయ్యేది. వాళ్ళు తినగా మిగిలిన అన్నం పట్టుకుని మా అమ్మ వచ్చేది. ఈలోగా నేనే కుండలు కడిగి అన్నం వండేదాన్ని. గొడ్డుకారం వేసుకుని యింత తిని పడుకునేదాన్ని. ఒక్కొక్కప్పుడు నిద్ర ఆపుకోలేక, వొచ్చినదాన్ని వచ్చినట్లే పడి నిద్రపోయేదాన్ని. మా అమ్మ పని ముగించుకుని వచ్చి, అక్కడ మిగిలిన అన్నం యేమన్నా వుంటే నన్ను లేపి రెండుముద్దలు తినిపించేది; లేకపోతేలేదు. తనూ నా ప్రక్కనే చెంగు పరుచుకొని పడుకుని నిద్రపోయేది.

తెల్లవారి ఐదు గంటలకు లేచి,నన్ను లేపితను పనిలోకివెళ్ళేది.నేను యిల్లు వూడ్చి, కుండలు కడిగి, ఏడు గంటలకల్లా నే పనిచేస్తున్న యింటికి వెళ్ళేదాన్ని. ఎప్పుడన్నా మా అమ్మ లేపినప్పుడు లేచి, మా అమ్మను బయటకు వెళ్ళనిచ్చి, మళ్ళా పడుకుని నిద్రపోయేదాన్ని. ఏ ఎనిమిది గంటలకో నిద్ర మెలుకువ వచ్చేది. గుండె గుబేలు మనేది. ఆదరా బాదరా పనిలోకి వెళ్ళేదాన్ని. ఇక — యజమానురాలికి ఏం చెప్పి ఏం లాభం? "తెల్లవారి లేవగానే నరాలు ఒకే పెట్టున లాగినై, లేవలేకపోయాను" అని చెప్తే ఆమె వింటుందా? "నేను నిద్రపోయాను. ఎందుకుపోయానో నాకే తెలియదు" అంటే వూరుకుంటుందా? "ఈ పని అంతా యెవరు చేస్తారనుకున్నావే, నీ తాతగాడు చేస్తాడనుకున్నావా!" అంటుంది. "ఇల్లు చూడు, యెలావుందో — పిల్లల్ని యెవరు చూస్తారనుకున్నావ్ నీ అబ్బ!" అంటుంది. "ఇలా అయితే కుదరదు. రేపటి నుంచీ రాకు. ఇంకొక పని మనిషిని చూచుకుంటాం. మాకు మనుష్యులే దొరక రనుకున్నావా? పనిమనుషులు దొరక్క నిన్ను పెట్టుకున్నాం అనుకున్నావా?" అని నానా మాటలూ అంటుంది. నేను ఏమన్నా మాట్లాడకుండా వూరుకునేదాన్ని. తప్పుకాదే అనిపించేది, ఏడుగంటలకు వస్తానన్నాను, రాలేకపోయాను. ఎవర్నని ఏం ప్రయోజనం? ఏమన్నా తలవంచుకుని పనిచేసుకునేదాన్ని.

అదీ తప్పే అయ్యేది. "బెల్లం కొట్టిన రాయల్లే పలుకవేమే?" అనేది యజమానురాలు. "దున్నపోతుమీద వాన పడ్డట్లే" అనేది. "మ్రింగి. అన్నీ కడుపులో పెట్టుకొని చెయ్యదలచిందది చేసి వూరుకుంటుంది" అనేది. అవన్నీయ్ తప్పనాడి, అనుకునేదాన్ని నేను. కానీ క్రమక్రమేణా నా బుద్ధి మారింది....మళ్ళీ యెదురు తిరిగి మాటలు అనబుద్ధి అయ్యేది. ఈ మార్పుకు కారణం ఏమిటో ఎందుకు వచ్చిందో నేను చెప్పలేను.

ఈ మార్పు వచ్చినప్పటి నుంచీ అనేక ఆలోచనలు నాలో కదుల్లాడ మొదలు పెట్టినై. ఎక్కడ నుంచి వచ్చినయ్యో యీ ఆలోచనలు! అంతకు ముందు ఏమైనయ్యో! పొద్దున చేసిన చిరుతిండి అయ్యకు నాతోనే పంపేది. ఆ చిరుతిండి చూస్తే నాకు తినబుద్ధి అయ్యేది. మొదట్లో ఆయింట్లో చేసుకున్న కూరలు నాకు రుచించేవిగాదు! నా పచ్చడి మెతుకులేనాకుబాగుండేవి. అక్కడ అన్నం తిన్నా, ఇంటికి వెళ్ళి మళ్ళీ పచ్చడి మెతుకులు తినబుద్ధి అయ్యేది. తినేదాన్ని కూడా. ఇప్పుడు కూరల రుచి తెలిసింది. తాళింపు వేస్తూంటే నోరూతుంది. ఒకవేళ నాకు యివన్నీ వేసి పెడతానని, నేను పనిలో చేరినప్పుడు అనకపోయినా, నా యజమానురాలికి ఈ మాత్రం దయ ఎందుకు లేదా అనిపించేది.

నేను చిన్నదాన్ని. ఇన్ని రకరకాల వంటకాలు చూస్తూ, తినే వాళ్ళకు చేరవేస్తున్నాను కదా! నాకూకూడా తినాలని వుంటుందని యెందుకు అనుకోదో నా యజమానురాలు! నాకు పెడితే యేం పోయిందో! పిల్లలకు పెట్టిన చిరుతిండ్లు వారు సరిగా తిననే తినరు. ఇటుకెలికి, అటుకెలికి పారవేస్తారు. అదంతా యెత్తి నేను పారవెయ్యాలి. ఆ ప్లేట్లన్నీ నేను కడగాలి. అప్పుడు నాకెట్లా వుంటుంది. మనస్సులో ద్వేషం పెరుగుతుందంటే యెందుకు పెరగదు? పారవెయ్యనన్నా పారవెయ్య వచ్చుగానీ, నాకు పెట్టకూడదు. నాకు తినాలని వుంటుందనీ, పారవేసేబదులు నాకు పెట్టవచ్చనీ నా యజమానురాలికి తట్టినట్లే కనపడదు. అసలు ఆమె నన్ను గురించి ఏమనుకుంటూ వుందో? నేను మనిషినని ఆమెకు తట్టినట్లేలేదు. నేను మనిషిననే అని ఆమెను నమ్మించటం ఎట్లా?

నేనిట్లా ఉక్కిరిబిక్కిరౌతూంటే యే వంటిగంటకో పిలిచేది నా యజమాను

రాలు, "అన్నం తీసుకునివెళ్ళి తినవే" అని. ఏమన్నం అది - వాళ్ల రాత్రి తినగా మిగిలిన అన్నం! రాత్రి మిగిలిన యే పులుసో యింత వేసివుండేది! అంతకు ముందు యింట్లో వాళ్ళందరికి, ఉప్మాలూ, ఇడ్డెన్లూ నేను చేర వేశాను. చేతిలో వేయించిన యిగుర్లూ, పులుసులూ వడ్డించాను. వాళ్ల విస్తళ్ళలో సగానికి సగం వదిలివేశారు. అవన్నీ ఎత్తేశాను. తీరా ఒంటి గంటవరకూ ఆకలి ఆపుకుని అన్నం తినాల్సివచ్చే వరకూ నిన్నరాత్రి వండినఅన్నం! అందరూ తినగా మిగిలిన అన్నం? నీళ్లు కారుతున్న అన్నం ఆ అన్నం చూడగానే కళ్ళల్లో నీళ్లు గిర్రున తిరిగేవి. పోనీ ఈ అన్నమే నేను రాగానే పెడితే, నా యజమానురాలికిపోయేది ఏముంది? వాళ్ళు వొక సారి చిరుతిండి తిని, మళ్ళీ అన్నాలు ముగించుకుని అప్పుడా ఈఅన్నం నాకు పెట్టేది? ముందుగానేపెడితే, ఆవిడకుపోయేది ఏముంది? కానీ పెట్టదు. ఒకవేళ వాళ్ళు ముందుగా భోజనాలు ముగించుకున్నా; నేనీ అన్నంకోసం ఒంటిగంటదాకా ఉండవలసిందే. అంతగా కాలం గడవక పోతే ఆవిడ వొక్క గుక్కెడు నిద్రపోయి వస్తుంది. ఎందుకిట్లా చెయ్యటం?

నేను వుండబట్ట లేక, ఒకరోజు నా యజమానురాలిని అడిగాను: "ఆకలి అవుతూంది. ముందుగా అన్నం పెట్ట"మని. ఈ మాటకు ఆమె ఇంతఎత్తునలేచి, "ఎంతపొగరే నీకు? మేము తినకముందు నీకు పెట్టాలా? ఇంట్లో తిని బలిసి వొంటికి కావరం పట్టిందే నీకు! ఇక నిన్ను వొక్కక్షణం వుంచుకోను. పో యిక్కడనుంచి" అంటూ తోంచి తరిమి వేసింది.

నేను కాళ్ళీడ్చుకుంటూనాగుడిసెకు వెళ్ళాను. ఎక్కడనించి వచ్చిందో నిద్దుర, నేలమీదపడి మొద్దు నిద్దుర పోయాను. రాత్రి ఎప్పుడో మా అమ్మ వచ్చి లేపింది. నేను జరిగిందంతా చెప్పాను. మా అమ్మకు యెక్కడలేని కోపం వచ్చింది. "ఓసి నీ తాడు తెగ! వాళ్ళు యెప్పుడు పెడితే అప్పుడు తినక నీ కేం రోగం వచ్చిందే! వాళ్ళతోపాటు పెట్టమంటావటే నీకు? నా రెక్కల కష్టం నాకే సరిపోవటంలేదు. ఇక నిన్నెక్కడ పోషించేదే నేను? చావు....చావు" అని చితకగొట్టింది. కొట్టి కొట్టి తనూ అవుర్న మేడ్చింది. ....నన్ను కావులించుకొని.... "దేవుడెందుకు తీసుకుపోడే మన బోటివాళ్ళని" అని గుండె వగిలేట్టు ఏడ్చింది.